

Byantikvarens GULE LISTE

Kartutsnitt av 1800-talls murbebyggelse.

Kommuneplan 2008 - Oslo mot 2025

Store nasjonale kulturminneverdier er knyttet til Oslo som landets hovedstad. Det er derfor viktig å ta vare på byens overordnede trekk, kulturmiljøer og enkeltobjekter. Dette gjelder store deler av sentrum og indre by. I sentrum gjelder dette særlig Slottet og områdene rundt, Karl Johans gate, Rådhuset, Akershus festning, Kvadraturen og Hammersborg. Kulturminner og kulturmiljø av nasjonal betydning i indre by er Gamlebyen med Ekebergskrånningen, områdene langs Akerselva samt den homogene murgårdsbebyggelsen fra 1800-tallet. Videre utvikling av disse områdene må baseres på en nøye avveining mellom endringsbehov og bevaringshensyn.

Lov om kulturminner

- § 4 Automatisk fredete er kulturminner datert før 1537, og byggverk fra perioden 1537–1649 dersom ikke annet er bestemt av vedkommende myndighet
- § 15 Fredete bygninger, anlegg osv. fra nyere tid
- § 19 Fredet område rundt et fredet kulturminne
- § 20 Fredet kulturmiljø
- § 22A Fredet byggverk/anlegg i statens eie

Byantikvarens Gule liste er en oversikt over registrerte verneverdige kulturminner og kulturmiljøer i Oslo. Registerets funksjon er å gi informasjon om hvor det foreligger erkjente og prioriterte verneinteresser. I Gul liste er det registrert flest bygninger og bygningsmiljøer, men listen inneholder også en svært mangfoldig samling kulturminner.

I sin nåværende form foreligger "listen" både som database og digitalt kartverk. Den er et nyttig og effektivt redskap til informasjon blant annet overfor eiere, tiltakshavere og planleggere.

Byantikvarens virkeområde begrenser seg til de faste kulturminnene og -miljøene, det vil si sporene i landskapet. Gul liste gir ikke det fulle og hele bildet av Oslos verneverdier, og listen må ikke tolkes dithen at bare registrerte kulturminner- og miljøer har antikvarisk verneverdi. Holdninger til hva som er verneverdig endrer seg over tid, og listen er derfor i kontinuerlig endring. Gul liste ajourføres fortløpende, både med tilføyelser og strykninger.

Ca. 7900 eiendommer er per mai 2008 oppført på Gul liste. Av disse er over 75 prosent lokalisert i indre by, det vil si det historiske, urbane Oslo.

Hva innebærer det at eiendommen står på Gul liste?

Konsekvensene av å stå på Gul liste avhenger av hvilken vernekategori kulturminnet er plassert i. Vernekategoriene kan synes mange, men oppføringene kan deles inn i tre hovedkategorier. De er enten formelt *fredet* eller formelt *vernet*, eller de er vurdert som *bevaringsverdige* av Byantikvaren. De fredete kulturminnene har de klareste begrensningene, og for nyere fredninger er disse nedfelt i fredningsbestemmelsene. For kulturminner som er regulert til bevaring, er det reguleringsbestemmelsene som setter rammene for hvilke tiltak som godkjennes. For de oppføringene i listen som ikke har formelt vern, kategorien *bevaringsverdig*, eksisterer det ingen juridisk bindende bestemmelser.

Fredet

At et kulturminne er fredet betyr at det er underlagt kulturminneloven. Det finnes ulike paragrafer i loven til bruk for ulike typer kulturminner og -miljøer. Fredning vedtas av staten ved Riksantikvaren og gir kulturminnet et sterkt vern. Ved nyere fredningsvedtak vil det foreligge detaljerte fredningsbestemmelser. Det er da lett å skaffe seg oversikt over hva fredningen innebærer. Normalt vil en fredning omfatte både interiør og eksteriør. Ved ønske om inngrep i f.eks. fredete bygninger må tiltakshaver søke Byantikvaren om dispensasjon fra fredningen. Alt arbeid utover vanlig vedlikehold er søknadspliktig. Vedlikehold tolkes her strengt slik at f. eks. skifte av malingsstype krever dispensasjon. Se eget informasjonsark om fredete anlegg.

Besøksadresse: Maridalsveien 3
Postadresse: Postboks 2094 Grünerløkka, 0505 Oslo
E-postadresse: postmottak@bya.oslo.kommune.no
Internettadresse: www.byantikvaren.oslo.kommune.no
Telefoner:
Oslo kommunes sentralbord 02180
Byantikvarens publikumsservice 23 46 02 95
Åpningstider: Resepsjon: kl. 08.00 - 15.30
Kundemottak tirsdag - torsdag kl. 09.00 - 11.30 og 12.15 - 15.00

Vernet

Regulert til hensynssone bevaring

Dette er kommunens fremste mulighet til å beskytte verneverdige kulturminner- og miljøer. Regulering til hensynssone bevaring skjer i henhold til plan- og bygningslovens § 12. For hver hensynssone er det utarbeidet et sett med reguleringsbestemmelser som fastsetter bruk, setter grensene for hva som kan tillates av endringer på eksisterende bebyggelse, og hva slags nybygg som eventuelt kan oppføres innenfor området. I Oslo vedtas reguleringsaker av bystyret.

Statlige og kommunale vedtak

Intensjonen bak disse vedtakene er å sikre vern tilsvarende fredning eller regulering til spesialområde bevaring uten å gå til formell fredningssak:

1. Statlige bygninger kan være «administrativt fredet». Det vil si at Riksantikvaren har vurdert bygningen til å være i fredningsklasse uten at formell fredning er gjennomført. Saker vedrørende disse behandles av Riksantikvaren.
2. Kommunalt vedtak kan stadfeste at kulturminnet er verneverdig eller i fredningsklasse uten at formell regulering eller fredning er gjennomført.

Bevaringsverdig

Denne betegnelsen brukes om bygninger, miljøer og andre kulturminner som Byantikvaren anser som verneverdige, selv om det ikke er fattet et formelt vernevedtak.

Saksgang

Etter gjeldende rutiner oversender Plan- og bygningsetaten saker som berører adresser på Gul liste til Byantikvaren. Byantikvaren avgir en rådgivende uttalelse til saken, og saken sendes tilbake til Plan- og bygningsetaten for sluttbehandling. Byantikvaren legger særlig vekt på å opprettholde kvalitetene i husets hovedform og fasader, spesielt de som vender mot vei, gate eller annet offentlig rom.

Nyoppføringer i Gul liste

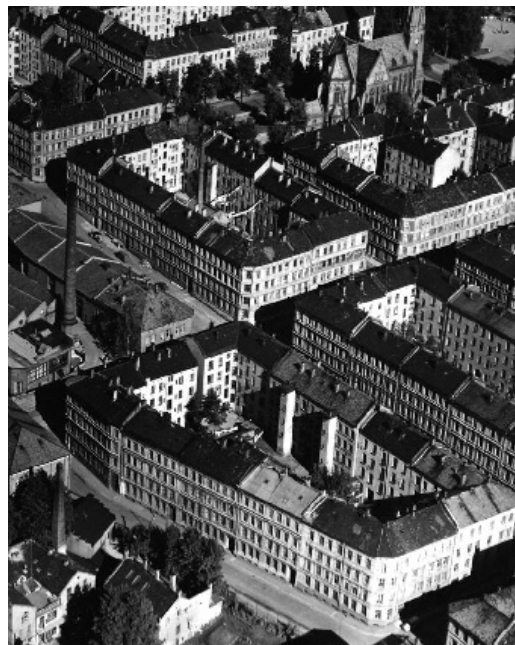
Forslag om nyoppføringer eller strykninger i Gul liste skal være skriftlig begrunnet og dokumentert. Eiere (registrert hjemmelshaver) blir skriftlig informert dersom eiendommen blir oppført i Gul liste, ved større listeoppføringer benyttes kunngjøringer.

Byantikvarens Gule liste er lagt ut på internett, se vår hjemmeside www.bya.oslo.kommune.no. Ta gjerne kontakt dersom du har spørsmål, opplysninger eller finner feil i vår Gule liste.

Plan- og bygningsloven § 12-7

Hensynssoner. Bestemmelser i reguleringsplan

Bestemmelser for å sikre verneverdier i bygninger, andre kulturminner, og kulturmiljøer, herunder vern av fasade, materialbruk og interiør, samt sikre naturtyper og annen verdifull natur

Typisk 1800-talls murgårdsbebyggelse.

Plan- og bygningsloven § 29-2.

Visuelle kvaliteter

Ethvert tiltak etter kapittel 20 skal prosjekteres og utføres slik at det etter kommunens skjønn innehar gode visuelle kvaliteter både i seg selv og i forhold til dets funksjon og dets bygde og naturlige omgivelser og plassering.

Plan og bygningsloven § 31-1.

Ivaretagelse av kulturell verdi ved arbeid på eksisterende byggverk

Ved endring av eksisterende byggverk, oppussing og rehabilitering skal kommunen se til at historisk, arkitektonisk eller annen kulturell verdi som knytter seg til et byggverks ytre, så vidt mulig blir bevart.